

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.
Előfizetési ár:
Negyedévre 2 korona 50 fillér. Félévre 5 kor. Égész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a késiratok címzendék

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

A nép joga.

Batthiány Ervin gróf gazdag túl a dunai nagybirtokos, főúr, a legfelső tizezer kiváltságos társadalmának tagja, aki megengedheti magának azt a fényűzést, hogy a birtokán maga állítson iskolát, a maga költségén, a népnevelésnek.

Batthiány Ervin grófról e mellett köztudomású dolog, hogy a legnemesebb értelemben vett szociálista eszméknek nemcsak híve, de lelkes apostola is, aki ez eszmék szolgálatára óhajtván a népet is nevelni, — egyenesen erre a célra létesítette a bögtői iskolát, melynek dolga pár év előtt olyan nagy port vert föl egy körülötte lefolyt hírlapi csatározásban.

Nos hát, — Batthiány Ervin gróf most az újságírás terén is szolgálja az általa vallott eszméket. Újságcikket írt és adott közre, „A nép joga” címmel, mely cikk eszméi gazdag tartalma ha sokban megelőzi is korát, olyan érdekes, hogy ime mi is közreadjuk azt a következőkben:

Magyarország történetében új korszak kezdődik. Az emberiség nagy eszméi végre mihozzánk is elhatnak, minálunk is megindul a harc a nép jogáért. Eddig nemzeteti és közjogi torzalkodások körül forgott a politikai élet; ezentúl minden becsületes politikának egy célt kell szolgálnia: a z egész nép boldogulását.

Az általános választói jogért folyó küzdelem egyik lépcsőfoka annak a nagy harcnak, mely végigvonul az emberiség egész történetén. Mióta a tulajdon és a patriarchális uralom kialakulása megbontotta az eredeti törzsi egységet és az emberiséget osztályokra különítette, azóta a történelem nem egyéb ezen osztályok küzdelméről.

Az uralkodók, a kiváltságosak küzdenek a hatalomért, a gazdagságért; az alvettettek, a kizsákmányoltak, a nép küzd a szabadságért, a megélhetésért. És a nép ezen küzdelmében egyre világosabban és öntudatosabban az a vezető eszme domborul ki, hogy minden embernek egyaránt joga van az élethez, azért, mert ember.

Minden embernek joga van az élethez. Nem a pusztá létezéshez, hanem minden jóhoz és széphez, amit az élet nyújtani képes; a természet és emberi munka legbőségesebb gyümölcseivel, egyéniségének legteljesebb kifejtéséhez, a boldogsághoz. A föld és annak minden gazdagsága, minden, amit az emberi tudás és szorgalom évezredekben át alkotott, mindenkie, hogy szabadon, bőségesen élvezhesse és kivége belőle részét. Egy embernek sincs joga embertársa személyével rendelkezni, azt pusztá eszközül, tulajdonául használni, parancsolni, vagy megtiltani neki, hogyan éljen: mindenkinek vele született szabadsága, hogy saját életét maga intezze és ezen szabadságnak csak embertársainak hasonló szabadsága szab korlátokat; minden ember egyedüli legfőbb bírása saját józan esze és erkölcsi érzése.

Ez az eszménykép, mely után epedtek, melyért küzdöttek korszakról-korszakra a nyomorgók, az elnyomottak; azok, akiknek élete a bölcsőtől a sirig társadalom és nélkülözés,

TÁRCA.

Hardeck Ferdinánd gróf.

Győr város parancsnokának kivégzése.

Írta: LAKOS LAJOS.

Nagyvárad város levéltáranak féltve őrzött régiségei között van egy nagy és vas-kos könyv is, a mely miután hazánkban ma csak alig néhány példányban található, való-sággal kincs-zámba megy.

Magyarország és Erdély hadtörténetét tartalmazza ez, az 1395. évtől 1665. évig bezárólag.

A könyvet is 1665-ben adták ki Majna-Frankfurtban. A címe Ortelius Redivivus s voltaképpen második javított kiadás, melyet Ortelius Jeremiásnak 1607. évben kiadott könyve alapján folytatták képp Meyern Martin történettudós írt.

A munka érdekességét nagyban emeli az a körülmény is, hogy bár szerzője német

ember volt, mindazáltal a részleghajlatlanság mesgyéjén igyekezett haladni és több oly dolgot is megismert velünk, melyekről eddig csak kevés tudomásunk volt. A mozgalmass időből oly momentumokat örökölt meg és hagyott hátra az utódokra, melyek az akkori eseményeket, viszonyokat, gondolkozási módot, szokásokat és törvényes eljárást. valamint alkalmazott halálbüntetés miként is a végrehajtását is kellő világításba helyezik. Szóval, rendkívül becses, érdekes és hasznos munka. Hogy különben maga a könyv is mily értékes lehet, igazolja az a körülmény hogy Nagyvárad magistrátusa éppen most száz évekerek száz váltó forintokért vásárolta.

E munkából szakitottam ki az alábbi részt, vagyis Hardeck gróf kivégzetését, ki, mert a nagyfotosságú Győr várát, melyben a vádlel első pontja szerint nem kevesebb, mint 2000 akó bor volt főlhalmozva. Szábn basának átadta.

De e bevezetés után térjünk át magára

a kivégzés körülményeire s adjuk át a szót a szerzőnek, a ki is a következőket írja:

Erről jelentik, hogy a Hardeck gróf és társa Berlin Miklós ellen, Győr váranak főladása miatt emelt vád és felelősség következtében, a részrehajlatlan bírák és esküdekről hozott ítéletet a római császári felségnek legkegyelmesebb döntésre megküldték.

Ő felsége a vele született jósad és szelid lelkületűl sugallva, az ítéletet azzal az enyhítő parancsolattal küldötte vissza hogy a gróf és Berlin előtt nyilvánossan meghirdetessék ésazutan, a mint ez szokás, végrehajtasák.

Ezt megelőzőleg azonban, mielőtt a végrehajtás foganatosítottat volna, június 16-án, hajnalban, Bécsben az udvar (mostani Riolburg) terén emelvényt állítottak, mely körskörül fekete posztóval volt bevonva és fekete bársony-parnácskát helyeztek rája.

Ugyane napon, reggel kilenc órákor, a bírák, esküdek, nemcesek, kapitányok, hadnagyok és parancsnokok a Burg terén

Sirolin

Essenl az ötvöget és a tartósít, megkülönböztető a köhögést, vándorlót, újul kiadott.

Tüdőbetegségek, köhögés, skrofulozis, influenza ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálunk, kérjék mindenkeset „Roche” eredeti csemagóidat.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sváj)

„Roche”

Kaplató orvosi rendelésre a gyógyszerüzletben. — Ár: Negyvenkint 4—korona.

szenvetés, túrés és megalázás volt. Ennek a szebb világnak homályosan érzett sejtelve ösztökélte lázadásra az ókori világ rabszolgáit; ez lebegett, mint az isten országa az első keresztények szeme előtt és lelkesítette a középkor ereinekét és jobbágyait az egyház és a feudális urak ellen vívott harcokban; ez volt kiinduló pontja a XVIII. század szellemi feltámadásának és az újkor forradalmainak. Ennek a végcélján elérésére törekszik ma is a jogait követelő nép.

Ennek elenének a kiváltságos osztályoknak gazdasági és politikai hatalmuk fentartásában leghatalmasabb eszköze az osztályparlament, amint az nálunk fennáll. A nép jogáért folyó küzdelemben az első lépés az, hogy a nép vágyait és szükségleteit szabadon kifejezhesse és hogy a közügyek elintézésében az ő érdeke és akarata érvényesüljön, mely a nemzet túlnyomó többségének és legértékesebb részének érdekét és akaratát képviseli.

Ennek áll útjában a mi mai képviselőházunk. Ezért szükséges, hogy először is az általános, egyenlő, közszegények titkos választói jogot vigyük ki. Ez lesz a kiinduló pontja annak, hogy a nemzet összes szellemi erői felszabadulva, szabad egyensúlyban és szabad fejlődéssel Magyarországon is előkészítsék az emberiség új korszakának megszületését.

Ezt az új korszakot, melyben a szolidaritás, az összetartás és együttműködés fogja felváltani a mai, uralkodásra és kizsákmányolásra épített rendszert, természetesen semmiféle parlamenti munka vagy törvényhozás

nem teremtheti meg. Az egyes egyedtől az emberek gondolkodási és erkölcsi fejlődésének gyümölcse lehet. De ahhoz, hogy ezen fejlődés meginduljon nálunk, még a legfelső feltételek hiányoznak: a nép nagy tömegének cselekvési szabadsága, anyagi ereje és szellemi műveltsége. Ezeket az előfeltételeket pedig leggyorsabban egy, a nép akaratát valóban képviselő parlament teheti lehetővé.

Ennek a parlamentnek kell megalapítani először is a teljes és korlátlan egyesülési, gyűlékezési, szólás és sajtószabadságot; meg kell adnia a munkásoknak a lehetőséget, hogy háborítatlanul vívhassanak ki maguknak kedvezőbb munkafeltételeket, és el kell törölnie a szegénytelen rabszolgatörvényt. Törvénybe kell iktatnia a maximális munkaidőt és a minimális munkabért, a gyermekmunka betiltását, a női és serdülő munkások védelmét, a gyárak, műhelyek és bányák egészségi és biztonsági szabályozását, a betegség, baleset és munkanelkültség ellen való biztosítást; gondoskodnia kell, hogy az élelmiszerek és a munkáslakások jók és olcsók legyenek.

Ez a parlament lesz hivatva a földet azok kezébe juttatni, akik azt tényleg művelik, az állami, egyházi és hitbizományi birtokok parcelláinként való olcsó bérbeadása és a nagybirtokok korlátozása által.

Gátat kell vetnie a termény-uzsorának, elő kell segítenie a szövetkezést és az olcsó hitelt. Be kell hoznia az általános, fokozatos jövedelmi adót és a létminimum adómentességét, el kell törölnie a közvetett adókat és

illetékeket. — A nép-parlamentnek ellent kell állania a nagyhatalmitörekvéseknek; le kell szállítani a hadügyi kiadásokat és a katonai szolgálati időt. Az ő feladata lesz az elemi és felsőbb oktatást modern szelleművé, általánossá és ingyenessé tenni, a nép műveltségét tanintézetek, könyvtárak állítása, népszerű tudományos és gyakorlati előadások rendezése által felelteni.

Végül meg kell teremtenie az ingyenes jogorvoslást és igazság szolgáltatást, a törvénykezdés, büntetőtörvény és börtönök reformját; a közszegény önkormányzatot; a főrendiház és az osztálykiváltságon alapuló egyéb jogok eltörlését és az egyház és állam elválasztását.

Ezek az előfeltételek ahhoz, hogy Magyarország szabadabb és boldogabb fejlődhesse. Mindehhez elvitázhatlan és elidegeníthetlen joga van a népnek. Az ország állapota olyan, hogy ezen jog érvényesülését nem lehet soká halasztani; és a nép nem fog nyugodni, míg ezen jogait ki nem vivra bármilyen eszközzel. Az általános választói jog megadja a módort arra, hogy rászökés nélkül, természetes átmenet útján fejlődjen ki az új társadalom a régiből. Azok, akik ezt az első lépést üres „hazaitias” jelszavakkal, kozjogi csúres csavarással és leplezett önerdekkel határolni akarják, gondolják meg jól, milyen következményekkel járhat ez a maguk és a nemzet számára!

Az új partalakulásról. Kelle új partalakulás: ez a kérdés feszegelt mostanában politikusok és nem-politikusok. Egyik azt mondja: a régi partkeretek elkorhadtak

megjelenvén, a törvényszék összeült és intézkedett, hogy Hardeck Ferdinánd grófot és Berlin Miklóst a legfelsőbb császári döntés meghatározása elővezessék. A Burgban örözt elítéltek a profosz elő is vezette.

A gróf, a ki feke magyar ruhában volt öltözve, Ulrich testvére, nagybátyja Thern gróf, Hauenstein tanácsos és családsegítő kísérvé megjelent.

Utana ment Berlin Miklós két jezsuitától és két olasztól követe, kik neki előbb szolgálatban voltak. A profosz mindkettőt a törvényszék elé vezette.

A főhadbíró, mint hasonló esetekben a törvényes ítéletnél szokas, a generálprofoszhoz czekeket a szavakat intézte:

— Maga nagyon jól emlékezhetik, hogy az 1695. év január hóban Hardeck gróf és büntársa ellen a nagyfontosságú és jól ellátott Győr várának feladása miatt, előtte és a részrehajlatlan jog előtt mindkét részről szóbeli és írásbeli szükséges hirdások (vallomások) és tanukihallgatások eszközöltetvén, ítélet hozott, mely ő fejedelmi kegyelmessége Mannsfeld Károly főhadvezértől, a római császári felséghez legkegyelmesebb döntésre Prágába elküldtetett azután ő felsége legkegyelmesebb döntéssel a döntést kihirdetni parancsolta.

Ezt követőleg a generálprofosz ügyvédje által az ítéletet fölbonítani és fölolvadni kérte, majd a gróftól kérdezte: hogy vajjon megnyugszik-e abban?

Levett kalappal kérte a gróf az ítélet megsemmisítését és részére kegyelem gyakorlását. Mivel azonban a fővádó, a római császári felség fejedelmi felséges rendeletét a grófnak hangosabban értésre ada és megmondá, hogy az masként nem lehet: a gróf is belenyugodott.

Majd ezután részletesebben a megokolás felolvasára került asor, mely egy büntényt igazolt azzal, hogy Győr fővára földadásával okozott óriási veszteség, mely előbbi a római birodalom kulcsa volt és melyet a nemesek mindenkor védelmeztek, a nélkül, hogy a gróf ital vagy lövészerben hiányt szenvedett volna, elárulva és hitlenül föladatott és ezáltal annak parancsnoka Isten és Ő császári felségéhez, kinek életét és testét a földön megcsüdtött, hitelen és áruló lett.

Ez oknál fogva a részrehajlatlan bíróság őt a profosz kezére juttatni érdemesnek találta, s mellé egy gyóntatótyát rendelt, kinek ő bűncit beismerje és azután a hóhér kezébe adja, ki őt a rendes vesztő helyre vezesse és jobb kezét, melylyel esküdtött és melylyel a kapitulációt aláírta, levágja, azt

egy vasrudra szurva, a legkülső saucokon örök figyelmeztető ül kiüveze; ezután a gróft az ég és föld között, egy kötélén fölakasztva halálra rangassák; testét három napon a naptól sütni hagyják, végre leoldják és a fődeket ataladják. Összes uradalmi, aliatvalói és javai minden ingóságaival, valamint még kijáró és föl nem vett szoldja, önként érthetőleg ő császári felsége javára esnek.

Most a gróf beszédre kért engedelmet, a mit azonban a hadbíró tőle megtagadott és a császári megkegyelmeztetést olvasta föl. Ő császári felsége ugyanis, a sok barát, sok előkelő úr közbenlépése és kérelmére kegyesen oly képp döntött és megengedte hogy a gróftól először is a vesztőhelyre vezessék és azután előbb a jobbkezt vágják le majd pedig fejét vegyék; teste, keze és fejevel eltemették, többi részében azonban az ítélet megmaradjon.

Erre a gróf egész bátran és hangosan beszélni kezdett; szolgálatát, miket éveken át az osztrák háznak tett, életéből kitorli és egyben s másban magát menteni akarván, követet küldött a fejedelmi felséghez, kinek követítésével még egyszer kegyelmet és életének meghosszabbítását kérte.

Ezen közben azonban, a mint a gróf követét a fejedelmi felséghez elküldték, Ber-

MIG IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert okás a természetes szén-savas ásványvizet a legbiztosabb óvószert. o o o o o o o o

Minden külföldi fölülmúl hazánk természetes szén-savas vizek királya:

a mohai **Á G N E S**-Forrás.

Mileniumi nagy eredméllyel kiténtetve. Kitanó asztali, bor- és gyógyvíz, a gyomorérgéget

regtlen megszívott, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomorbetegségeknél.

Kedvelt borvizi!

Olcsóbb a szódaviznél!

Mindenütt kapható!

Főraktár: Eisler Lajos és ifj. Kovács Sándor utalmán Szentesen 15-1 A.)

és ujjakkal kell őket helyettesíteni. A másik azt hirdeti: a mai pártviszonyok teljesen kielégítőek és legjobb, ha minden a régi ben marad. De van olyan is, aki nem ír, nem nyilatkozik, hanem azt gondolja magában: akasztatok föl magatokat, én nem törődöm semmivel.

Ámbár az utóbbi szaktánok mindattól való lelki undora, ami politika és a politikával összefügg — a rettenetes családias miatt, amely az országot az összes pártok részéről érte — nagyon is érthető, mi mégsem helyezkedhetünk erre a kényelmes alapontra. Végre is az ország dolgáról van szó, ez pedig undor ide, undor oda, megéri, hogy az ember kinyissa a száját és elmondja a becsületes véleményét.

Hat nem sokat teketóriázva, nyíltan ki-mondjuk, hogy mi teljesen impolitikusnak itéljük magának a kérdésnek fészegetését. Az általános választó-jog küszöbén vagyunk. A kormány legalább megígérte és mint becsületbeli kötelességét vállalta a nagy reformot. Hisszük, hogy minden furtfang, minden bujdosó dacára meg is lesz az. A kiváltásos „nemzet” helyett az egész népfogalom van. Eppen azért bizzuk magára a választó népre, hogy mit óhajt a régi pártkeretekkel cselekedni. De csinálni egy új parlamentit térképet ma, amikor egészen bizonyos, hogy azt az általános választói jog parlamentje ügyis atgyúrja, annak nincs semmi értelme sőt veszedelmes, mert új pártok keletkezése mindig rázkódatásokkal jár és kár volna az országot rövid időn belül két ilyen válságnak kiténni, mikor abból egy is elég.

Azt mondjuk hát, hogy nem kell az általános választói jog hatásába új pártalakítással belekontárkodni. Döntőn majd a nép, amely belekerül az alkotmány sáncaiba. Akar-e függetlenségi pártot? Akar-e alkotmány pártot? Vagy milyen új pártot akar.

lin Miklós ügyvédje (kinek kértére a főhadbíró, mint tanút és védőt Ursinus Szeverinuszt fölépni megengedte) az ítélet fölolvásását kérte.

Erre az igazságos bíróság megengedte, hogy az elítelt mellé gyóntató atyát adjanak és azután elrendelte, hogy a hóhér kezébe szolgáltassák, testét négy részre darabolják és a fejlet együtt Bécs városának öt különböző pontjára kiakasszák; zsoldja és mindennemű javai Ö felségének jussanak.

Majd a főhadbíró a császári kegyelmezést olvasta föl, melynél fogva Berlinnek a jelzett vesztőhelyen csupán csak feje véteséék és azután eltemetessék. A zsold és örökség tekintetében az ítélet változatlanul maradt.

Midőn ezekről Berlin ügyvédje, Ursinus értesítette, térdre hullott és hasonlólag kegyelemért és élete meghosszabbításáért könyörgött és mint Hardeck gróf, ő is követet küldött a fejedelmi fenséghez.

Fejedelmi fensége pedig végre úgy döntött, hogy a hozott ítéletől, illetve császári megkegyelmezésétől el nem térhet.

Ekkor a főhadbíró mindkét palcát kettétörte és az ítélet végrehajtását megparancsolta s egyidejűleg a gróffal, Hauenstein tanácsossal, s a gróf szolgaszemélyzetével a vérpadra lépett; Berlin is azonnal követte őket, a bécsi őrség kísérte.

A menet után következett a gróf

Ebbe a mai parlament urainak nincs, ne legyen beleszólása. De nem is kívánatos, hogy új pártviszonyok támadjanak ebben a parlamentben. A mai parlament szomorú egy parlament. Tűz a vízzel, sötétség a világossággal össze van benne keverve. Mihelyt rázni kezdének a dolgot, egészen bizonyos, hogy a homegen elemek összekerülének. Ez általában véve nem volna baj, sőt határozottan üdvös dolog lenne. Mivel azonban kétségtelen, hogy ma a reakcionáriusok és a klerikaliskok vannak nagy többségben, jobb, ha a mostani, különben képtelen állapotoknál maradunk. Jobb, ha a feketék nincsenek kifejezetten szervezve. Jobb ha itt is, ott is el lévén szórva. A liberális elemek némiképp mégis kordában tartják őket. De ha új partalakulás következtében a reakcionáriusok összeállnának, beláthatatlan volna az a pusztítás, amit az ország erkölcsi javaiban a polgárok szabadságaiban okoznának. Hiszen látjuk mi történik ma, amikor a maradi felfogásuk nincsenek szervezve. Mi volna akkor, ha szervezve volnának?

De különben is kiből csinálnának egy életképes, hasznos, okos új párt? Nem látjuk a megfelelő embereket. Az emberanyag nagyon silány. Szellemi, jellembeli kiválóság alig akad közöttük, mert az átlag ijesztően alacsony színvonalon áll. Arra pedig hogy népszerű, nagy eszméket egy szellemi koldusokból álló csoport hitelvezetetté tegyen, nincsen semmi szükség. Okosabb, ha azok a nagy eszmék, amelyek mozgatják a világot és a mi tömegünk lelkét is, — érintetlenül megmaradnak az elkövetkezendő népparlament számára.

Oda megy-e hát ki az okoskodásunk, hogy egyelőre minden a régi ben maradjon? Körülbeül de mégsem egészen. Egyet föltétlenül szükségesnek tartunk. Azt, hogy a liberális elemek, ha szervezetenül is, fokozottabb mértékben teljesítsék kötelességüket. Elismerjük, hogy nehéz a helyzetük. Igaz-

fekete posztóval bevont gyász-kocsija, melyet hatszintén fekete bevont ló húzott. Így haladtak a vesztőhelyre, a hola szögák uruk szomorú sorsának lefolyását és holttestét várták.

Midőn a gróf, Hauenstein tanácsos kíséretében, ki gyóntató atya helyett adatot mellé, a vérpadra lépett, melyen a keze levágásához való fekete posztóval bevont tőke volt, kalapját levette és azellene hazarulás miatt emelt vád ellen tiltakozott, mert az ítéletet az mivel sem tudta bizonyítani, lelküdvéért fölemelt kézzel Mi atyánk ot rebegett.

Beszédét és imádságát bevégezve, gal-lérját nyakáról maga vette le, keztyűjét és atilláját szolgájának átadva, jobb kezét ki-nyújtotta, kalapját bal kezével szeméi elé tartotta, a fekete bársony párnáskára térdelt és kezét a tőkére tette.

Hátulról, hogy a gróf észre ne vegye, a hóhér két pribékjével hirtelen a vesztőhelyre lépett, kik közül az egyik a bilincset a gróf kezeire tette, melyhez a másik a pallost igazította és ez utóbbi a bakóval, ki a gróffal a pallost megismertetni akarta, késedelmezés nélkül fejét és kezét egyszerre és együttesen levágta, mely levágott főt és kezét a gróf család sége a törzsrel együtt egy fekete posztóba gön-

ságtalanság volna el nem ismerni, hogy már eddig is sok gátságot megakadályoztak. Baj azonban, hogy nem akadályoznak meg minden gátságot. Sokat élnek és csak a leg-gorombább dolgoknál hallatják szavukat. Nem egynek közülük pedig a hangját se halljuk.

Hat ennek legyen vége. És ha vége lesz, valahogyan majd csak atkinlódjuk a mai parlament nyomorúságát. Az általános választói jog patlamentej. reméljük, hisszük és bizunk benne, bőségesen kárpótolja majd az utolsó osztályparlament győtreimét és hajt. Addig is a parlament liberálisai enyhítésk a kétségbejött helyzetet. Azok pedig, akiket nem köt a pártfegyelem, ne beszéljenek ellenzékéről, de csináljanak ellenzékét. Ne gubbaszszanak. Vannak már szépekéskén. Ne engedjék át ezt a hivatást a nemzetiségieknek, hogy a reakcionáriusok őket legyőzve, bizonyos dicsugarral övezetten nem egyszer az igazságot is megfojtsák.

A kormány iparpártolása.

Az ipartestületek országos kongresszusát vasárnap délelőtt 9 órákor nyitotta meg Thék Endre. Indítványára a kongresszus hódoló táviratot küldött a királynak és Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszert választotta meg védnöknek, akit erről meleg hangu táviratban értesítettek. Ezután megalakították az új tisztikart. Az elnök indítványára öttagú bizottság ment a diszelnökhöz, Sztérynyi József kereskedelemügyi alamtitkárhoz, akit a terembe léptekor meleg éljenzéssel fogadtak. Sztérynyi József államtitkár hosszú és igen tartalmas beszédet mondott, amelyben részletesen foglalkozott a kormány iparpártoló politikájával.

Sztérynyi beszéde.

Ott, hol ipari kérdések tárgyalatnak, úgymond, ahol a magyar ipar kérdése forog szóban, el kell nemúlnia a pártkérdésnek, ott ahol iparról beszélünk, nincs politikai pártkérdés és a nemzet ellen való

gyölvé és koporsóba helyezve, kocsira tette és a kastélyba vitte. Itt megmosták, a fejét és kezét ismét a törzshöz vartak és harmad napra eltemették.

A gróf kivégeztetése után Berlin Miklós két jezuittól kísértve szintén a vérpadra lépett, gallérját ledobta, égre tekintett, kezét imádságra emelt s a posztóra térdelt.

A hóhér ismét megjelent. Mivel azonban Berlin a fejét kissé le tartotta, a vágást nagyon fenn, a fül és állkapcsok közé mérte s így a fejét nem egészen vágta le, miért is még két újabb csapást mért, de mert a fő még ekkor sem hullott le — fekete posztót dobott rá.

Midőn a nép látta, hogy a hóhér munkája nem sikerült, abban a hiedelemben, hogy Berlint az olaszoknak élve okarja atszolgáltatni, két pártra oszolva, nagy kavardást inzecenált és padokat ragadva s halomra döntve veszekedtek, hogy a hóhér senki bántani ne merészelje.

A veszekedésnek a generálprofózsz az-zal vetett véget, hogy a bakót katonai fedezettel onnan majdhamar elszállította és a vérpadot mintegy száz főből álló polgárfőrséggel őriztette, mire azután a nyugalom helyre állt.

Ilyképpen történt Győr vára parancsnoka és társának kivégeztetése ezelőtt épp 212 esztendővel, 1645 június 16-án.

bűnt követ el az, aki ipari kérdéseket politikai kérdésekké akar tenni. Az iparért dolgozunk kell, dolgozunk mindannyiunknak kivételre és egyetemen. E cél érdekében az eszközök lehetnek eltérők, véleményünk az eszközök felhasználása tekintetében divergáló, de maga a cél csak egy lehet és e tekintetben nem lehet véleménykülönbség, hogy tudniillik bármely kormány újjon a hatalom polcán, iparunkat meg kell erősíteni, gazdasági életünk szilárd alapjait le kell rakni.

Önök, mint a kisipar hivatott képviselői, tudják, hogy a kisiparunk bajai semmiben nem különböznek a nagy világ egyéb államainak kisipari bajától. Egyetlenegy különbség van, nem tekintve a nemzeti karaktertől, mely folyó eltérést. Ebben a tekintetben a mi iparunkban is kifejezésre kell juttatnia a nemzeti karakternek, egyebekben azok a bajok amelyek évtizedekes minálunk, megvoltak és részben megvannak Európaszerte mindentűn. Mindazonáltal el kell ismernem egy különbséget, amely igen nyomós különbség és ez az, hogy amíg ama nyugati államok már évtizedekkel ezelőtt fölismerték a teendők egész sorozatát, amelyekkel a elvárható, addig mi későn ébredtünk annak tudatára, hogy a kisipar megmentése nagy nemzeti föladat. Fajdalom, Magyarország kisiparának igen tekintélyes része olyan helyzetben van, amelyből kiemelni, újra nagyobb termelő tényezővé tenni igen bajos. A mi kisiparunknak is csak ugyanazok a bajai, mint a más államok kisiparának: tökések hiányosság, a kereskedelmi szervezet hiánya és a technikai fejlettség.

Első helyen áll a kisipar bajai között a tökések hiánya és a kereskedelmi szervezet hiánya. Nem napjainkról beszélek, ahol a tökések hallatlan drágasága a legszilárdabban megalapozott nagyipar is szinte megrázkódtatja, alig győzi a nagy nehézségeket leküzdeni, és átfutó jelenség, amely rövidebb-hosszabb ideig tarthat, de nem maradandó, hanem beszélek arról az állapotról, amely évtizedek óta tart és évtizedekig fog tartani, ha nem tömörülnek a kisiparosaink abban a kisipari szövetkeztől egyedül alkalmas módon, hogy szövetkezzenek a maguk hitelügyeinek kielégítésére, szövetkezzenek a maguk termékeinek értékesítésére — kereskedelmi alapon a kereskedelem segítségével hívásával — és szövetkezzenek abban, hogy a tisztességtelen versenynek különböző formáit, amelyek ma a kisipar körében is elharapóztak, a maguk erejével is, a tisztességes ipar, a tisztességes kereskedelem erkölcsi erejével kiküszöböljék.

Három nagy terünk van különösen, a melyek elsősorban alkalmasak a kisipari szövetkezésre. A kereskedelmi kormányzat előtt nem a helyi kisebb-nagyobb eszközzel megalakuló egy-egy szövetkezt áll a maga elszigeteltségében. Ezek számat növelhetjük 129-ről 300 ra is, de jelentőségük csak akkor lesz, ha egy-egy ipari ágnek képviselői országosan szervezkednek a szövetkezt területén, hogy a maguk nyers hitelszükségletét együttesen elégítsék ki, hogy a maguk nyersanyag beszerzését — természetesen sokkal olcsóbban, mint az egyes — országosan, közösen szerezzék be, hogy a maguk kiszabását, például a szabóiparban egy helyről gyakorolják és eszközözljék, hogy a maguk károsítását — ismétlem, mindig a kereskedelem segítségével hívásával, mert a kereskedelem ellen tennünk, öngyilkosság volna, és ha kisiparos szövetkezeteink olyanképp alaknak boldogulni, hogy nélkülözik a kereskedelmet, erre nézve szomorú tapasztalataink vannak, hogy hová vezet ez a mellőzés — ismétlem tehát, hogy a kereskedelem segítségével hívásával az ársítást országosan szervezzük: akkor meglesz az a szerv, amely eltekintve attól, hogy az okos munkamegosztást biztosítja, az egyiknek fölöslegét áttereli máséhoz és az egyiknek hiányát kiegészíti a másiknak fölöslegével.

Ez a kereskedelmi kormányzat terve, a kisiparunk szövetkezési útján való fejlesztését illetőleg. Ennek a tervnek gyakorlati megvalósítására nincs az az aldozat, amelyet a kormány sokaltna. Egy második csoportja a

kisipar politikának a technikai fejlettség előmozdítása, amelyre alkalmas eszköz az az akció amelyet egy évtizeden folytattunk, ma fokozottabb mértéken, mint azelőtt: a kisiparosoknak gépekkel való segítése, akár szövetkezeti műhelyek révén akár egyes arra érdemes — ne méltóztassák az érdemes szót más értelemben, mint kizárólag ipari értelemben értelmezni — kisiparosok segítése által.

Az ipartörvény anyagáról négy különböző ipartörvény kerül a törvényhozás elé. Először maga a szorosán vett ipartörvény, továbbá a munkaszünetről és végül a tisztességtelen versenyről szóló törvény. Ezeknek tervezete az év folyamán nyilvánosságra jön.

Rátér a tervezetek ismertetésére nyoman a sztrájk kérdésre és ezt mondotta: A legnehezebb kérdéshez értem, sajnos. A munkaadók és munkások között, sajnos mind sűrűbbé vált súrolódások kérdése ez, amely egyfelől a sztrájkban, másfelől a munka kiadásában jut kifejezésre. Méltóztassanak tekintetbe venni, hogy 1905-ben Magyarországon 335 ipari sztrájk volt 774 482 elvesztett munkanappal; 1906-ban 654 ipari sztrájk volt kerekén 1 millió 500 000 elvesztett munkanappal. Hat ebben az országban, ahol a nemzet széles rétegeit munkára kell még nevelni, ahol nem dolgozhatunk eleget arra, hogy az ország érdekében valamit produkáljunk, lehetséges-e és nem-e valóságos lstenkáromlás, hogy 1 és fél millió munkanap vesszen el egy évben, mert munkaadó és munkás nem értik meg egymást. Én, t. uram, ha a sztrájk elvi kérdéséről van szó, nem habozom egy pillanatig sem kijelenteni és nem fogok elzárkózni sehol és soha annak nyílt kijentését, hogy a sztrájkjogot el nem ismerni: egyértelmű az emberi jogok tprásával. A sztrájkjog a munkásnak természetes joga, a fegyver, amelylyel a jobb munkaszívonyokat kivívhatja, ha a békek eszközök eredményre nem vezetnek. Nem habozom azonban ugyanolyan nyíltsággal kijelenteni, hogy az a mód amelylyel ma Magyarországon sztrájkok rendeztetnek, az egész munkásság érdekében alásása. mert a sztrájk jogos mindaddig, míg a munkaszívonyok javítása forog kérdésben, de nem engedhető meg, ha hatalmi kérdés akar lenni. A hatalmi kérdéseket a munkaadó és munkások köréből a lehetőség szerint kizárni lesz föladatunk az új munkaügyi törvényben. Egészen kizárni ezt törvény útján nem lehet, amint hogy nem lehet háztársasaknak megtiltani, hogy ne civódjanak. Civódní fognak a munkaadók és munkások, de redukálnuk kell ezt arra a tere, amelyen nem vihet véghez olyan nagy pusztításokat. Természetesen, amit a sztrájkra vonatkozólag mondok, az a munkaadók tekintetében a munkakizárasa is áll. Külön sztrájkjogot alkotásán én magam részéről sem megengedhetők, sem czélszerűnek nem tartom. Ki is jenthetem, hogy a kereskedelemügyi miniszter úrnak esze ágában sincs külön sztrájkjogot alkotni.

Az államtitkár beszédét percekig tapsolták a kongresszus tagjai.

Ujdonságok

Szentes, 1907. Augusztus 25.

— A szeri ünnep. Nagyban készülődik az ország a pusztaszeri Árpád-ünnepre. Ezer éves szittya vármegyékhez illően majd minden törvényhatóság ki akarja venni a maga részét abból a magasztos, szent ünnepből, amely nem Pusztaszer, hanem az egész magyar nemzet ország ünnepe lesz. Legalább erre vall az a rendkívüli körülmény, hogy eddig már harminc törvényhatóság jelentett be küldöttséget a rendező bizottságnak, mely a legnagyobb buzgalommal fáradozik a teljes siker érdekében. Az ünnepségre való előkészületek nem napok, hanem hetek, sőt hónapok kitaró munkáját igényelték. De az is igaz, hogy ez az ünnepség csak úgy lesz

Árpád fejedelem emlékéhez méltó, ha részleteiben és összességében elűt az országban szokásos hazafias ünnepek atlagától. Legyen tehát az ünnepség hangulata és minden mozanata olyan, amely képes legyen a szivekben a dicső elődök ragyogó emléket felidézni. A szeri sikon, melynek minden rögét ezer éve porladó ósók táncoló paripái taposták, amelyen nyári napszállatkor fehér lovat aldozott a taltos Hadúrunk; ahol Árpád fejedelem és a törzsek elei törvényű útek, megtvén alapját szép Magyarországának: olvadjon egybe most, ezer év után után minden magyar szív és gyujtsunk a kegyelet oltárán olyan áldozati tüzet, melynek lángja fényét a külföld is meglássa. Legyen hat ez évi szeptember 15-ke országos ünnep, melynek fényes sikerén kétszeresen örövel működjenek a bizottságok. — A szűkebb körű bizottság a napokban Szegeden tartott értekezleten C i c a r t i c i s dr Lajos alispán is résztvett. Az értekezlet az ünnepségen való részvételre vonatkozó felhívás végleges szövegét és az ünnepi műsort tette beható befolyás alá, mely utóbbin annyiban történt módosítás, hogy a nemzeti színház kiváló művésze: B a k o László is szavalni fog. Az ünnep költségét 15000 koronával irányozták elő, melyből 12000 korona már fedezve van. A sátrak felállítására és a vizellatást P a l l a v i c i n i Sándor őrgórf vállalta, aki 35 fogatot is rendelkezésre bocsát s aki kastélyában vendégül látja a kormány, az országgyűlés és törvényhatóságok küldötteit.

— Nem lesz ellenőrzési szemle. A honvédelmi miniszter rendeletet bocsátott ki, melyben a katonaviselt honpolgárokat megszabadítja egy kellemetlen kötelestől, amely súlyos ha teljesítik és súlyos, ha elmulasztják; az ellenőrzési szemlén való jelentkeztéstől. A rendelet szerint a közös hadsereg nem tényleges állományú legénységének ellenőrzési szemléi, a közös hadügyminiszterrel egyetértőleg hozott határozat folytán, a m kir. honvédség nem tényleges állományú legénységének ellenőrzési szemléi valamint a népfőlkész időszi jelentkezései pedig, a jelen rendelet alapján, a folyó évben nem tartandók meg. A tisztú jelentkezések azonban az eddigi módon a folyó évben is teljesítendők. Az elmult évben az ellenőrzési szemléket részben technikai, részben politikai okokból nem tartották meg. Hogy az idén mi az oka az ellenőrzési szemlék elmaradásának: azt a rendelet nem említi meg.

— A munkásbiztosítás. A munkás-baleset-biztosításról szóló új törvény, mely július 1-én lépett életbe, egyre magyarázni kell. A legtöbb esetben a felek azt sem tudják, hogy a felmerülő alkalomkor panaszakkal és kérésükkel melyik hatósághoz forduljanak. A kereskedelemügyi miniszter a napokban újabb rendeletet küldött erre nézve a törvényhatóságokhoz, amelyben megállapítja, hogy a baleset biztosításról szóló törvénybe ütköző kihágások eseteiben, a törvény alapján, mely hatóságok kötelesek és jogosultak eljárni. A rendelet értelmében a l s d f o k u l a g: kis- és nagyközségekben a járási főszolgabíró, rendezett tanácsú városokban a városi tanács, törvényhatósági jogú városokban a rendőrkapitány, Budapesten a kerületi előjáróság; m á s o d f o k u l a g: kis- és nagyközségek, valamint rendezett tanácsú városokra nézve a vármegyén alispánja, törvényhatósági jogú városokra és Budapestre nézve a városi tanács; h a r -

ma a d f o k u l a g pedig mindezekre nézve a kereskedelemügyi miniszter az illetékes hatóság.

— **Csikódíjazás.** A Csongrádvármegyei gazdasági Egyesület ma délelőtt 9 órakor csikódíjazást rendez C s o n r á d o n. az ottani külső vásártérre. A díjazásra bejelentések, a köztett falragaszokon meghirdetett feltételek mellett, ma reggel 8 óráig eszközölhetők a csongorádi főszojabirói hivatalban, ahol — értesülésünk szerint — már eddig is olyan nagy számú bejelentés történt, hogy azokkal a mai díjazás sikere — megfelelő anyagban — biztosítottak mondható. Az egyesület szentesi csikódíjazása szeptember 1-én, mához egy hétre lesz, a külső vásártéri cédualaháznál és erre a díjazásra, a falragaszokon közre adott feltételek mellett — ugyanaz nap reggel 8 óráig jelenthető be jószágok az egyesület titkari hivatalánál.

— **Lajos napja.** A mai Lajos emléknap szenttele, hagyományos szokásához híven, társasvacsorával ünnepli meg a kelybéli negyvennyolcas népkör. — A vármegyei és városi tisztikar Lajos napja alkalmából ma délelőtti testületileg fog tisztelegni C i c a t r i c i s Lajos dr. alispánnal, hogy szencsekékvánataikat névünneperre tolmácsolja. A zenekarok pedig Kossuth Lajos szobránál készenlének leróni a kegyelet adóját néhány nótával.

— **A hadseregszállítások és a magyar ipar.** K o s s u t h Ferenc kereskedelemügyi miniszter leiratban közölte az Országos Ipar-egyesülettel a közös hadügyminiszternek azt a panaszát, hogy a hadügyi szükségletek fedezése céljából tartott versenytárgyalások alkalmával a magyar cégek gyakran olyan cikkeket sem adnak be ajánlatot, amelyeket Magyarországon már gyártanak. A kereskedelemügyi miniszterhez intézett átiratban utalt arra a hadügyminiszter, hogy a magyar cégeknek ez a részvétele rendkívül megnehezíti a hadügyi szállításoknak a kvóta szerint való felosztását. Így előfordult például már az is, hogy a magyar iparnak a kvóta szerint megillető részét egynemű beszerzési csoportból nem lehetett magyar cégeknek juttatni még úgy sem, hogy abból a csekély számú cikkek közül, amire a magyar cégek ajánlatot tettek, az egész kiírt mennyiséget ezeknek a pályázóknak ítélték oda. Konstatálta a keres. miniszter, hogy a hadügyminiszter tapasztalatait az ő megfigyelései is megerősítik. Hangsúlyozza a miniszter, hogy a magyar kormány a maga részéről mindent elkövet abban az irányban, hogy a hadügyi szállításokban Magyarországra eső és a kvótának megfelelő mennyiséget a hadügyi kormánytól létesített megállapodások útján úgyszólván intézményesen biztosítsa és szigorúan őrködi ezeknek a megállapodásoknak a végrehajtására. Felkéri ennek következtében a kereskedelmi miniszter az Országos Ipar-egyesületet, hogy a felhozott körülményeket amelyek az ország iparosságára nézve rendkívül fontosak hozzá tagjai tudomására és minden érveivel és befolyásával hasson oda, hogy a hadügyi versenytárgyalások iránt a magyar iparosok a jövőben nagyobb érdeklődést tanúsítsanak és tegyék lehetővé még némi áldozatok árán is, hogy a hadügyi szállításoknak ezt a mennyiséget, amely Magyarországot a kvóta szerint megilleti; tényleg a magyar ipar révén fedezzék. A kereskedelmi miniszter e leiratban az Országos Ipar-egyesületet a f. hó 21-én tartott végrehajtó bizottsági ülésében foglalkozott és azt a határozatot hozta a leirat kapcsán, hogy felír a

miniszterhez és kérdést intéz hozzá azirant, tudassa az egyesülettel, melyek azok a cikkek, amelyekre a hadsereg szállításoknál nem adtak be kellő számú pályázatot. A miniszter válasza után az Országos Ipar-egyesület e rendkívüli nagyfontosságú tárgybán az érdekelteket iparosokat értekezletre fogja összehívni.

— **Az új főispáni titkár.** L a s z k á r y Gyula miniszteri segédfogalmazó, akit vármegyének főispánja: K e l e m e n Béla dr. mellé osztott be a helyügyminiszter főispáni titkárának, mint Szegedről értesülünk a napokban elfoglalta itteni hivatalát. Az új főispáni titkár id. L a s z k á r y Gyula főrendiházi tag, evang. egyházkerületi főfogyelőd fia.

— **A gyermekeiműjék tanítása.** S c o s s a Dezső királyi tanfelügyelő már régóta sürgeti hogy Csongrádvármegye területén a gyenge elméjű iskolások részére továbbképző tanfolyam létesüljön. Ezt a faradozást ügybuzgótanfelügyelőinknek most végre siker koronázza. A közoktatásügyi miniszter ugyanis, a közbenjárására elrendelte, hogy Csongrádon, — ahol harminc gyengeelméjű iskolás gyermek van, — ilyen továbbképző tanfolyam állítsák föl. A gyermekek tanításával hét csongoradi állami iskolai tanító fognak megbizni, akiknek külön díjazása évi 300 korona lesz Ugyan Szentes, a vármegye vezérvárosa, mikor jut el népoktatás ügyével oda, hogy a gyengeelméjű gyermekek iskolai továbbképzéséről itt is gondoskodás történik.

— **Zongora és német nyelv oktatás.** Felhívjuk a szülők figyelmét arra, hogy H a r s á n y i Ilona kisasszony okleveles tanítónő, aki a zongora és német nyelv tanítására kiváló képessétséggel bír, úgy házhoz járva, mint lakásban, III. tized 45 szám, elvállalja a fiú- és leány gyermekek zongora és német nyelv oktatását.

— **Tűzeset.** Tegnap délelőtt 10—11 órák között tűz ütött ki Csakó József III. t. 214 számú lakasan az istállóban, mely szalmával volt megrakva. Az őrtorony harangjának vészkontratására a tűzecskegondók és vizes lajtok hamarosan kénél voltak és így sikerült a tüzet lokalizálni mielőtt még más épületre is átharapóztatott volna. Ez a tűzeset egy visszahelyzet történt fel előttünk, melyet szó nélkül nem hagyhatunk. A tűzveszedelem közelében ugyanis két árteji kút van a villogói és a Csillag Lakos-féle; dacára ennek a kiürülő lajtokkal a lovaknak a Ksúth téri árteji kúthoz kell vissza vágatni, hogy vízzel újból megtölthető legyenek a lajtok, mert a többi árteji kút felépítménye nem olyan, hogy lajtoknak vízzel való gyors megrögtetésére alkalmas legyen. Eddig — több emberöltő emlékezete óta Szentesen nagyobb tűzveszedelem nem volt. De ami — hala istennek — nem volt, nincs kizárva, hogy ne legyen. Nem hiszük, hogy egy-két töltő tömlő beszerzése valami nagy kiadásal járna. Be kell hát szeretni a városnak ilyen hordozható töltőtömlőket, hogy tűz esetén a vizellátás ezek segítségével a veszedelemhez legközelebb eső árteji kútkutaknál gyorsan és akadálytalanul történhessenek.

Iskolai értesítések.

A szentesi m. kir. állami főgimnáziumban a tanulók rendes felvétele f. é. szeptember hó 1. és 3-en délelőtt 8—12 ig igazgató irodájában, az új iskolai év ünnepélyes megnyitása pedig szeptember hó 5-én d. e. 9 órakor történik. A felvételi felvételei a következők: a. Az I osztályba csak a 9 évet betöltött tanulók vétetnek fel; 12 évesnél idősebb fiúk felvételéhez az illető szülők tartoznak a tanári testülethez intézendő kérvényben folyamodni. Az ismeretek mértékére nézve megkivánatják d) elemi iskola IV ik osztályának tananyagaiban az való jártasság mita a fiú vagy nyilvános népl-jég,

iskolai bizonyítvánnyal, vagy annak hiányában felvételi vizsgálatot igazolóni tartozik. A felvételi vizsgálat díja 20 korona s vizsgálat előtt az igazgató óságnal előre fizetendő.

c) Az I. osztályba beiratkozó tanuló a IV. osztály elemi iskolai bizonyítványon kívül tartozik születési és az utolsó himlőoltásról szóló orvosi bizonyítványt is felmutatni; e bizonyítványok bármelyikének hiányában a tanuló nem vehető fel.

Mint hogy egy egy osztályban 60 tanulónál több rendszerint nem lehet s az 1886 évi 32859 sz. miniszter rendelet értelmében a helybeli tanulóknak elsőseget kell adni, alulírott igazgatóság helybeli szülők figyelmézet, hogy az I. osztályba lépő fiaikat már a beiratás első két napján igyekezzenek beírtni, mert az utolsó napon a tanulók illetőségükre tekintet nélkül a jelentkezés sorrendjében fognak felvételt s ha létszám betelik, a későbbben jelentkezők, akár helybeliek akár vidékiek, az I. osztályból kiszorulnak.

d) Minden ujonnan belépő tanuló a felvételre személyesen szülői, gyámja vagy ezek megbízottjainak kíséretében tartozik megjelenni az igazgatónál és osztályfőnökkel s iskolai bizonyítványán kívül születési bizonyítványát is felmutatni.

e) A felsőbb osztályba való felvételt attól tételzetik fel, hogy az előbbi osztályról minden tantárgyból legalább elégséges előmenetelt tudjon a tanuló bizonyítványai igazolni.

f) Az Vik osztályba lépő tanulók szülői vagy személyesen vagy írásban tartoznak kijelenteni, hogy az illető ifjú a görög nyelvet vagy a helyett választható tárgyakat fogja-e tanulni. A görög nyelv tanítása azon ifjaknak ajánlatik, a kik eddig a latin nyelv tanulásában jó vagy jeles eredményt értek el.

A beiratásokat az igazgatónál történt felvétel után az egyes osztályokban az osztályfőnökök végzik.

A polgári iskola bármely osztályából a gimnázium megfelelő felsőbb osztályába való felvételt előtt az illető tanuló a két intézet tantervi különbözeteiből tartozik felvételi vizsgálatot tenni. A felvételi vizsgálat díja ez esetben 20 korona. E vizsgálat engedélyezésért előzőleg a debreceni tanker, kir. főigazgatóság-hoz intézendő és az igazgatóságnál benyújtandó kérvényben kell folyamodni.

A magántanulók felvétele szintén a rendes beírás napokon történik ugyanakkor a felvételi és értesítő díj, összesen 9 korona ázetendő. L e á n y a n u l o k k i s iratkozhatnak be magántanulókul a szükséges bizonyítványok felmutatása és 9 korona lefizetése mellett.

Minden tanuló tartozik felvételekor 8 k. felvételi, 1 kor. értesítő, 1 kor. ifjúsági könyvtári, 1 kor. énekantitási és 1 kor. tanulmányi kirándulási díjat, összesen 12 koronát az igazgatóságnál befizetni. A tanulmányi kirándulási díj (1 korona) fizetése alól az igazgató a szegény tanulókat, ha szegénységüket bizonyítvánnyal igazolják, felmentheti.

A tandíj fizetése alól való felmentés a tanári testület meghallgatása mellett az igazgató adja meg a hozzá szept. 15-éig benyújtott, hatósági vagy szegénységi, valamint az előző osztályról szóló bizonyítvánnyal felszerelt kérvény alapján Tandíjban való segélyezésért is lehet folyamodni a segítő egyesület elnökségéhez intézendő s az igazgatónál szept. 15 éig benyújtandó kérvényben.

Szegény tanulók tankönyvekkel való ellátásért is folyamodhatnak a segítő egyesülethez s ezt a kérvényt már beiratáskor kell benyújtani, hogy a szükséges tankönyveket mindjárt a tanév elején kaphassák és használhassák.

Úgy a tandíj elengedését, valamint a tandíjsegélyért és tankönyvekért beadandó kérvény nyomatok példányai darabonként 20 fillérért az igazgatóságnál kaphatók, mely összeg a segítő egyesület javára esik.

A tandíjat, évi 60 koronát részben vagy egészben beiratáskor, vagy négyrésztben lehet befizetni, még pedig az első részlet legkésőbb okt. 15 éig a másodikikat dec. 15-éig a harmadikat március 15-éig

negyediket május 1-éig A tandij Gönczi Ede tanár úrnál fizetendő.

A javító és pótló vizsgálatok aug. 30 és 31-én d. e. az írásbeli magánvizsgálatok aug. 30 és 31-én d. e. és d. u., a felvételi és szóbeli magán vizsgálatok szept. 2, 3 és 4-én d. u. tartatnak.

Szentes, 1907. aug. 23.

Az igazgatóság.

A polg. leányiskolában a beiratások az 1907—8 isk. évre szept. 2—3—4-én délelőtt 8—12-ig, délután 3—5 óráig történnek a polg. leányiskola igazgatói irodájában.

A polg. leányiskola I. osztályába szabályszerűen csak oly növendék léphet be, aki életének legalább 9. évét betöltötte és az elemi iskola IV. osztályáról szóló bizonyítványa van.

A II. illetve III. osztályba felvehető az oly növendék, ki az elemi iskola V., illetőleg VI. osztályát jó sikerrel elvégezte s aki a II. osztályba akar felvétetni, az a németnyelv, mértan és természetrajznak az I. osztály számára előírt tananyagából, — aki a III. osztályba akar felvétetni, az a németnyelv, mértan, világtörténet és földrajznak a II. osztály számára előírt tananyagából a külömbözeti vizsgát sikeresen leteszi. A külömbözeti vizsga tantárgyanként 4—4 korona.

Egyik polg. leányiskolából a másikba átlépni kívánó növendék bizonyítványa alapján vehető fel.

A rendes tanítás szept. 5-én kezdődik. A javító és pótlóvizsgák aug. 31-én reggel 8, a külömbözeti vizsgák szept. 4-én délután 3 órákor fognak megtartatni. A javító és pótlóvizsgák díjmentesek.

A felvételre jelentkezőknek szülei, gyámjuk vagy azok megbízottainak kíséretében kell megjelenni, és magukkal kell hozniuk a keresztlevelet, újraoltási bizonyítványt és az előző évben nyert iskolai bizonyítványt.

Tandij egész évre 20 korona, mely két részben fizetendő, u. m. a beiratáskor és febr. 1-én. Beiratasi díj 1 k., könyvtárlétték 1 k., az orsz. tan. nyugdíjalpra 30 fil. fizetendő. E díjakat minden növendék befizeti.

Tandij elengedésre vonatkozólag az iskolások a következőket mondotta ki. Tandijelengedésben részesítettnek: 1) Tanítással foglalkozók gyermekei, ha általános jó osztályzatuk van. 2) Tisztviselők gyermekei, ha vagyonnal nem bírnak, s fizetésük 1200 koronánál nem több, általános jó osztályzat mellett. 3) Minden más foglalkozással bírók gyermekei beigazolt vagyontalanság esetében, ha általános osztályzatuk jó. 4) Első osztályos növendékek az első félévben nem részesülnek tandijelengedésben.

A tandijmentességet kérő folymódványok — felszerelve szegénységi és iskolai bizonyítvánnyal — az iskolásokéhoz címelve, a polg. iskola igazgatójánál legkésőbb szept. 15-ig nyújtandók be.

A francia nyelv, — mint rendkívüli tantárgy külön díjazás mellett taníttatik az arra vállalkozóknak. A félévi tandij 5 k., tandijmentesek ennek felét fizetik.

Magánvizsga díja az évi tandijon kívül: helybelieknek 12 K., vidékieknek 44 korona.

Szentes, 1907. aug. 24.

Pap Lajosné,
polg. isk. igazgató.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejtethetlen jó férjem halála alkalmából baráti jóindulattal felkerestek és szíves részvétetekkel mély fájdalomamat enyhíteni igyekeztek, — miután betegkedésem gútol abban, hogy ezt személyesen tehessem, — ez úton fejezem ki hála köszönetemet.

Szentes, 1907. augusztus hó.

Özv. id. Purjesz Mórné.

Nyilttér.

Zeneoktatás, Német-nyelv oktatás.

Harsányi Ilona

okleveles tanítónő Szentesen letelepedve, elvállalja úgy fiú, mint leánygyermekeknek

zongorajátékban és a német-nyelvben való tanítását

úgy a tanítványokhoz házhoz járva, mint saját lakásán.

Magánoktatást ad úgy az elemi mint a polgári iskolai tantárgyakból.

Lakása: III. t. 45. sz. Bánfalvi Lajos házánál.

Felkészítész: BÁNFALVI LAJOS.

Kiadótulajdonos „Szentes és Vidéke” könyvnyomda

6069—907. sz.

Hirdetmény.

Csongrád községben a községi téglajárdák és átérsek fokozatos kiépítését zárt ajánlati verseny útján 1907. év október hó 1-től számított három évre vállalatba kiadom.

Egységárukul a laptéglázásnál négyyszög méterenkint 1 korona 90 fillért; él téglázásnál ennek kétszeresét, átérseknel köbméterenkint 25 kor. 40 fillért; javításoknál laptéglázásoknál négyyszög méterenkint 40 fillért állapítok meg Az ajánlatok mind a három árra százalék szerint történnek. A versenyezni kívánókat felhívom, hogy zárt ajánlataikat 1 koronás bélyeggel, 300 korona bantpénzzel ellátva 1907. év szeptember hó 10-ig annál is inkább adják be, mert elkésve érkezett nem kellően kiállított ajánlatok avagy pedig bantpénz nélkül beadott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. Az ajánlatokban számokkal és betűkkel tisztán kiírandó az ajánlati összeg s határozottan kijelentendő, hogy az ajánlatot tevő az árlejtési feltételeket ismeri magát azoknak aláveti.

Megjegyzem, hogy a készítettő járdák munkadíja az eddigi tervezetek szerint évenként mintegy 10000 koronát fog kitenni, amely mindig az elrendelt s tényleg készített s átvett járdázás után fog a vállalkozónak kifizettni.

Az árlejtési feltételek alolított jegyző hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők. A beérkezet

ajánlatok 1907. év szeptember hó 11-én délelőtt 9 órákor fognak az előljárásság által elbíraltatni amikor az előljárásság fenntartja magának a jogot, hogy a beadott zárt ajánlatok közül az arra való tekintet nélkül szabadon választ-hasson.

Csongrád, 1907. évi aug. hó 23. án.
Kovács
jegyző.

Papirüzlet-átvétel.

Alolított van szerencsém a nagy-érdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a görög egyház bérházában levő

Könyv-, papir- és írószere-

keskedést átvettem és azt a mai kor igényei szerint az iskolai igényre teljesen újonnan berendeztem.

Raktáron tartok mindenféle tankönyveket és e szakmához tartozó más egyéb tan- és irodai szereket, melyeket a legutányosabb ár mellett szolgálok ki.

Aki az összes tankönyveket új vagy régi állapotban valamint rajz- és írószere szükségleteit nálam szerzi be allandó vevőm marad, az nemcsak most de karácsony és újévre is igen szép és értékes ajándékban fog részesülni.

Midőn a nagyérdemű közönséget a legelőnyösebb kiszolgálásról biztosítom, egyben kérem, hogy engem kegyes párfogásukkal támogatni szíveskedjenek.

A legszebb kivitelű szentesi és egyéb képes levelező-lapok a legolcsóbban kaphatók.

Szentes, 1907. aug. 25.

Teljes tisztelettel:

Sebesy Ferenczné,
könyv- és papirkereskedő.

3984—tkv. 1907.

Árverési Hirdetményi Kivonat.

A szentesi kir. járásbírósg mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Holczser S. és fiai szegedi cég végrehajlatónak Gondi György és neje végrehajlat szenvedő illetve bírtok utódok Jankai Antal és neje Pusztai Rozál szentesi lakosok elleni 318 80 korona fillér tőke követelés és jár. irani végrehajlati ügyében a szegedi kir. törvényszék a szentesi kir. járásbírósg területén levő Szentes városában fekvő a szentesi 1686. sz. tjkben A 7. 8 sorsz. alatt felvett 2142. b. hrsz. a. beltelkes hazra, mint a Gondi György és neje Sipos Mária végrehajlat szenvedő bírtok utódai Jankai Antal és neje Pusztai Rozália tulajdonat képező ingatlanra az árverést 1226. koronában cenzell megállapított kikialtási arban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1907. évi szeptember 17-iki napjának d. e. 9 órájkor ezen telekkönyvi hatóság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartaznak az ingatlan becsarának 10 százalékát vagyis 122 k. 60 f. készpénzben vagy ovadékképes érték papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bantpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt atszolgálatni.

Kelt Szentesen, a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnál 1907. évi június hó 30-iki napján.

Katkics
kir. járásbíró.

LEOPOLD GYULA Budapesti, Erzsébet-körút 61. 280 szappan gyártással

REQUINY-FÉLE RÓMAI VÉRTELISZÍTÓ-SZÖRŐP
 páratlan szer minden bőrbajnál, bujakórnál. Vérbőségben szenvedőknek nélkülözhetetlen, vérjavító és vértisztító. Nagy üveg 3 kor., 3 üveg 5 kor. utánvétel küld.

REQUINY ATTILA gyógyszerész, Budapest, VII. Kőr- és Kerepesi út 24. A város RÁKÓCZI GYOMORKESERŐ egyedüli készítője. Érdekes prospektus ingyen!

KÉSMÁRKI LENVÁSZON DAMAST.
 áruk csak akkor valódiak, ha ezen védjegyvel vannak ellátva.

VERSEGENYKÉ, SYVÁGYTALANSÁG, IDEGENSÉG
TOKAJI CHINA-VASBOR.
 Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. Kis üveg ára 2-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható győgytárakban. Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Mávin-tér.

TUDÓBAJOSOKNAK
 Az elmondásból, azt látni, rácsot, szűrést meg lehetett tenni e

BALÁPI-FÉLE HÁRSFAMEZSŐRŐP
 Miniatűrű 3 koronát küld
APOSTOL-GYÓGYSZERTÁR
 BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRUT 64.

A legjobb órákat
 legbiztosabb és legolcsóbb árban rakgat, egy házipajzart, mint **RÉSZLETFIZETÉSRE** előzetesen szabott árban szállítja Magyarország és minden más fő legelőbbre küldi.

BRAUSWETTER JÁNOS órásmester
 SEGEDEN.
 1884. A Magyarországi 2868 szappan gyártással.

PLATSCHEK VILMOS
 elismert legolcsóbb, legszolidabb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
 Budapest, IV. Központi Városház. (Károly-körút).

SCHULLER FERENCZ
 Magyar vendéglőben étkezik Budapesteni
 Honnan berendezett elsőrangú étteremben
 Budapest, VI. Andrássy-út 39.
 Nem ott jó magyar konyha, valódi tiszta borok és pontos kiszolgálás van.

A világot bámulatba ejti a
Hammond
 írógép.
 Kizárólagos elárultatók:
FARAGÓ TESTVÉREK
 Budapest, V. Arany lánc-u. 8.
 Kérjen mindenkit prospektust!

BALASSA FÉLE UGORKATEL
 Szappan, májfolt, pattanás, miltsezer, ráncok eltűnnek az arcáról a valódi szappan.
 Egy üveg ára 2 korona.
 Homá ugorkasappan 1 K, puder 1-30 K.

KATZER
 Budapest, Ó-utca 42, 44 (szőlő ház), 45, 46, és Új-utca 43.
 Katzer szörmeáról az egész világon el vannak terjedve és elsőrangúak.

KISS SZERENCSÉJE NAGY
 VÁSÁROLJON KISS NAGY KISS-FÉLE SZERENCSÉ-SORSJEGYÉI
 KISS KÁROLY-TÁRSASÁG
 BUDAPEST, ROSSZUTI L. U. 18.

BABYMIRA-CRÉM
 legjobb szer kiftések, ótvár, ráncok, földörzölt és kipállott bőr gyógyítására.
 Egyedüli készítő:
BRODJOVIN H. gyógyszer. ZÁGRÁB
 5 doboz ára term. 8 K 20 f., 10 doboz 5 K 80 f.

A DREZDAI MOTORGYÁR
 részvénytársaság
 benzín-, gáz-, szivattyú-motorok és benzín-telekomobilok szakkörökben elismertlegyobbak az őstere gyártmányok között.
 Vezér-igazgató: **GELLÉRT IGNÁC 68 Tse**
 Budapest, VI. Teréz-körút 42.
 Prospektus ingyen.

Pacific
 TOJÁS KÉSZÍTMÉNY
 tojás-sárgája helyett használható a sült és főzött.
NAGY MEGYAKARITÁS.
 Kapható minden élelmiszerboltban és élelmiszerboltban. Hozzá: **STROBENTZ TESTVÉREK** vegyipari gyár, BUDAPEST.

„Zsornai”-féle NEPELEJTS védjegyű férfi-nyakkendő, kitűző magyar ipari PÁRIS
 Budapest, VI. Váci-körút 25. sz. 100 szappan 200 K-ot feljebb. Kiszállításul és villanvillanykiszállítás. Pár évvel ezelőtt kapható, a szappan. Világon egyedülállóan az őstere pártvadászok.

Törvényesen védve!

Minden utánzat büntetendő
 Egyedül valódi a
Thierry-féle balzsam
 csakis a zöld apácavédjegyvel.

Régtől híres, fölülmulhatatlan emésztési zavaroknál, gyomorgörcsöknel, köhlikánál, katarusnál, mellifajánál, influenzánál, különösen kezdődő tüdővésznel stb. Ara: 12 kis vagy 6 dupla üveg, vagy egy nagy speciálpalacknak patentzárral 5 kor.

Thierry Centifolia kenőcs
 általában ismét mint fölülmulhatatlan minden még oly régi seb, gyúladás sérülés, abszcessus, vagy daganat ellen, megakadályozza a vérmérgezést, többnyire fölőselegessé teszi az operációt.

Ara: 1 tégely 3 korona 60 fillér. Csakis előleges fizetése, vagy utánvétel mellett küldi:
Thierry A. gyógyszerész Prograda,
 Rohitsch-Sauerbrunn mellett. 62-13
 HAKTÁR: Török József és Dr. Egger Leo J Budapest, Vértés L. Lugos.

Figyelemztetés bevásárlása, megrendelése és különösen viszonteladása ellen az én egyedül valódi, törvényesen védett balzsamom utánzásai ellen, A büntető törvény 23 és 25. §-ai szerint, az, aki nem az én gyógyszerzáramból származó tintát mászt rendel, vásárol, vagy különösen viszont elad, mint az én zöld apáca védjegyvel törvényesen védett Thierry-Balzsamomat, kiméleltlen törvényes büntetendőknek 4000 koronáig terjedhető pénzbüntetésnek vagy egy évig terjedhető fogházbüntetésnek teszi ki magát. Ugyanílyan büntetést von maga után más nevekkel ellátott szurrogátumoknak megrendelése vagy eladása is, miket a közönség kizsákmányolására vásári reklámmal hoznak orgalomba.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a
fényképezési felvételeket
 és egyéb fényképezési munkálatokat f. hó 20-tól, vagyis **Istvan király napjától** kezdve, a legmodernebb művészi követelményeknek megfelelőleg felszerelt **UJ**

műtermemben
 fogom eszközölni.
 (Weisz-udvar mellett)

Hegedűs Vilmos Utóda,
 fényképész.

3 db. visittfénykép 1 K. 50 f. | 3 db. nagy mak.-fénykép 6 K.
 3 db. kab.-fénykép 4 K. | 3 db. boudoir , 8 K.

**Legjobb
szépitőszerek!
Hölgyek
részére
nélkülözhe-
tetlen!**

A SZÉPSÉG

elérésére, tökéletesítésére
és fenntartására
legkitünőbb és leg-
biztosabb vegy-
tisztá, sem higányt
sem olmot nem
tartalmazó, tel-
jesen ártalmat-
lan zsírmentes
készítmény a

Földes- féle

Margit-

crém.

D. 5-4

x

**Csodás,
gyors és
biztos hatás.**

**Törv. védve.
Óvakodjunk
utáztatoktól!**

Ezen
világhírd
arckénes
eltávolít
seplőt máj-
fójt, patta-
nást, mile-
szert és más
minden bőrbaj-
ráncokat, him-
löhelyeket is, az
arcot simává és
üdév teszi. Ára

kis tégely 1 kor.,
nagy 2 kor.
Margit hölgyor
(3-féle színben) 1.20
k., **Margit szappan**
70 fill., **Margit fog**
pép 1 kor., **Margit**
arcvíz 1 kor.

Postán utánvétellel vagy
a pénz előzetes beküldése
után küldi a készítő:

FÖLDÉS KELEMEN gyógyszer. Árad.

Főraktár: Várady Lajos,
Bozóky György, ifj. Vára-
dy L. Derecskey Mihály.

**Földes-
féle
MARGIT-
CRÉM**

Kiadó üzlethelyiség,

mely 14 évig volt vegyes kereskedés,
két padolt szobával és hozzátartozó-
kaival azonnal kiadó. Ugyanott ki-
tűnő csemege szálló és saját termé-
sű fekérv bor van zárt üvegekben eladó.

Kiss Sándor

I. tized 138 szám.

Valódi francia és amerikai
óvó különlegességek.

**Orvosilag ajánlva!
Főtétlen biztos!**

Gummi- és halhólyag ere-
deti csomagolásban!
Ára tucatonként: 2, 4, 6, 8,
10, 12. korona.

Eddig fölülmulhatatlan eredeti
ujdonság!

Silk Finish Nevertear

eredeti amerikai selyemgummi.
(Utáztatoktól óvakodjunk!)

Rendkívüli finomsága és nyújthatósága folytán tel-
jes biztonságot nyújt. — Ara tucatonként korona
8-12. **Bouts-americans** (rövid.) tucatonként 6,
8, 10. Női óvszer **Pessarium oclusivum**
Mensinga tanár szerint, bevezető készülék hozzá
Ara 3-5. Valódi francia óvó biztonsági szivacs-
kak ára tucatonként kor. 6-12 korona.

Uj! Auto vaginal spray! a legbizto- **Uj!**
sabb és legkényelmesebb hygi-
enikus női védő különlegesség. Sok ezer el-
ismerő nyilatkozat! Ara 15 korona.

18-5. **Gummi-göröser harisnyák**
heretartók, haskötők stb.

Irrigatorok, bidek és mindennemű a betegápo-
láshoz és betegkényelemhez szükséges hygie-
nikus eszközök eredeti gyári áron.
Kérje ingyen és bérmentve a legjobb kimerítő
árjegyzéket.

Keleti J. orvos-sebészeti mű- és kötszer-
gyárából. Alapítva 1878.

Budapest, IV., Koronaherczeg-útca 17.

Szétküldés legnagyobb titoktartás mellett.

A megrendelőlevelek megemissítettnek.

A hirdetésre hivatkozók gummiáru rendeléseknél
20 százalék árkedvezményben részesülnek.

Ház árverés.

Székely rostás-féle ház a zsidó
templom mögött levő utcában, holnap,
hétfőn délelőtt 9 órakor a járás-
bírósnágnál elárvereztetik.

Bánatpénz 605 korona.

Borfiú

keresztetik, ellátással és fizetés mellett.

Cím megdundható lapunk kiadó-
hivatalában.

Kiadó lakás.

III. tized 45. számú háznál egy udvari
lakás — 2 szoba, előszoba, konyha,
éléskamra, tűzrevalós és külön padlás
— a legközelebbi évnegyedtől, vagyis
október 24-től bérbeadó.

Feltételek ugyanott, vagy lapunk
szerkesztőségében megdundhatók.

Pap Lajos lelkesnek

derekegyházi oldali tanyaaföldje Szt.-
Mihály naptól kezdve egy vagy több
évre haszonbérbe vagy feles munká-
latra kiadó. Értekezhetni az illetővel
a polgári leányiskolánál.

Szűcs Dániel örököseinek

Nagyhegyi 4 hold szőlőjük eladó. —
Ertekezhetni I. 214. sz. alatt. 3-1

Vecseri Imre

III. t. 195. számú háza kedvező fel-
tételek mellett eladó.

Pályázati Hirdetmény.

A szentesi Katholikus Kör-nél a
vendéglősi állás megüresedvén, arra
pályázat hirdetettik.

Felhívatnak azért mindazok, akik
ezen állást elnyerni óhajtják, hogy
ajánlatukat f. évi szeptember hó 15-ig
a Kör elnökségéhez adják be.

A feltételek alulírottaknál vagy a
kath. pletánián megtekinthetők.
Szentes, 1907. aug. 24.

Bugyi Antal,
a Kör alelnöke.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű t.
vendégeimnek becses értérsére hozni,
hogy 25-én azaz ma, vasárnap este a
**Petőfi-szálloda kerthe-
lyiségében nagy**

hal-estélyt

rendezek, amely alkalommal a fürdő-
ből hazaérkezett **BAKTAI
AMBRÚZS** szentesi első ze-
nekara fogja a válogatott és áldozat-
ok árán megszerzett uj j darabokkal
a t. vendégeimet mulattatni, amelyre
a nagyérdemű vendégeim esténként a
kellemes-kert helyiségben szórakozási
helyre találunk.

Kellemetlen idő esetén a Hal-estély
a belső helyiségekben tartatik
meg.

Teljes tisztelettel:

Halász János,
Petőfi-szálloda bérlelje.

Kiadó bolthelyiség.

A Weisz-udvarban, Kossuth
Lajos-útca, egy nagy üzlethelyiség a
mögötte levő raktárhelyiséggel együtt
— temetkezési vállalat céljaira kivá-
lóan alkalmas, — azonnal bérbeadó.
Ugyanott több használt, de jókar-
ban levő boltajtó eladó.

Ertekezni lehet ugyanott a tulaj-
donossal.

Eladó föld.

Ifj. Vecseri János kistőkei Polgár
János-féle szántó, kaszáló és legelő
földje, mely a kistőkei állomás kö-
zelében van, egy tagban vagy kisebb-
nagyobb részletekre parcellázva, eladó.
A vételár 2/3-ad része bank kölcsön-
nel fedezhető. Közelebbi felvilágosítás
nyerhető és alku köthető Dr. Sinóros
Szabó Sándor ügyvéddel, a ref. egy-
ház bérházában.

TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az összes rovarokat gyorsan és
alaposan kipusztítja; üvegekben — 30, — 60. l. — és 2-
koronáért kapható.

TIRGRAM TINKTURA

csakis Poloskák ellen üvegekben — 40, — 80, 1.20, 2.60
és 5. — koronáért kapható minden jobb drogériában, ík
szer és festék-kereskedésben, ahol Tirgram-Plakátok kí
vannak függesztve. Ügyeljünk a „TIRGRAM“ névre.
Gyár: Budapest, IV. ker., Károly-útca 1. 20-5